

בשבילי הפרשה

ישיבת מיר ירושלים

גיליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר

פרשת יתרו, תשפ"ד

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD - 5:09	Minneapolis, MN - 5:03
Brooklyn, NY - 4:56	Miami, FL - 5:46
Chicago, IL - 4:46	Monsey, NY - 4:55
Houston, Texas - 5:41	Montreal, Quebec - 4:43
Johannesburg, S. Africa - 6:41	Passaic, NJ - 4:56
Lakewood/Deal, NJ - 4:58	Toronto, Ontario - 5:11
London, UK - 4:35	Yerushalayim - 4:38
Los Angeles, CA - 5:06	Zurich, Switzerland - 5:10

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

מצות שלש סעודות

מקרא זה ילפינו מצות קידוש בשבת. וע' פסחים ק"ו ע"א זכור היינו זכרהו על היין, וכתב המפרש נזיר ג' ע"ב דקידוש על היין מה"ת, אבל להלכה אינו מה"ת וגמ"ל אסמכתא.

וע' מ"ב רע"א ס"ח וב"ה ד"ה של רביעיית, דחושש לשיעור נתקטנו השיעורים לענין קידוש, וזה א"ש לפי המפרש הנ"ל, אבל להלכה הלא הביאו מהרשב"א ומג"א דכבר יצא בתפלה, וצ"ל כוונת ב"ה כיון דעיקרו מה"ת מחמיר בספק, וע' תוס' ערובין ל"ב ע"א וגוה"ס שם ועוד. וכ"כ שש"כ פמ"ז סעיף ט'.

וע' ב"ה סעיף ב' לענין חזקה דרבא בשם רע"א סי' ז' דלענין חיוב על הכוס שהוא דרבנן נסמוך על חזקה דרבא, ויש לעיין דהרי עיקרו דאורייתא וכדעת הב"ה הנ"ל לענין נתקטנו השיעורים, וצ"ל דלענין שלא לסמוך על חזקה דרבא א"צ לחוש בעיקרו דאורייתא.

ומ"מ משמע דעת המ"ב דעל שיעור קטן מברך על מרור ועל הגפן וכן המנהג לענין כזית ברכה אחרונה. ומ"מ הרבה נוהגים לענין שיעור קמח לברכת הפרשת חלה להחמיר שלא לברך אלא על שיעור החזו"א, ויש לעיין מ"ש. ויש מקום לדחות כל הנ"ל כי מרור מברך משום שלהלכה מקיים המצוה, ועל הגפן בצירוף שיטת כזית, וכזית ברכה אחרונה כי מצרף דספק ברכה אחרונה להחמיה ומ"מ לענין חלה אולי מה"ס הרבה אין מברכים.

ועי' ל' לפי שיעורין של תורה ט' ה' דלענין חלה נתקבלה שיעור של אצבעות, ולכן זה העיקר ולא פירות או ביצים בזה"ז, משא"כ כזית שנאמרה השיעור רק בזית, בזה תולה על זיתים בזה"ז.

הערות ותגובות בלש"ק או באנגלית יתקבלו ברצון
במייל bishvileihalacha@themir.org

מין הסבא מסלבודקה זצללה"ה, כ"ט בשבט תרפ"ז

כך גדל בתורה וזכה להיות מקורב לסבא. וכשהגיע לפרקו, לקחו הסבא חתן לבתו.

עוד מספרים, כשהיה רואה הסבא אחד מתלמידיו כשפניו רציניות מידי, היה גוער בו ואומר כי הוא מזיק את הרבים במראה פניו.

באחת השנים, מחמת החשש מפני גיוס לצבא, היה צריך אחד מבניו של הסבא להבריא את הגבול. כאשר בא לבקש את ברכת הדרך מאביו, שאלו הסבא עם מי הוא הולך. ענה לו בנו כי הוא הולך עם פלוני המבוגר ממנו שמכיר את הדרכים. כששמע זאת הסבא סירב להליכתו עמו ואמר: פלוני זה פניו רציניות מידי. הוא מזיק את הרבים עי"ז, חושש אני שמשום כך אין לו מספיק זכויות ומסוכן להבריא אתו את הגבול...

מין הסבא מסלבודקה זצללה"ה היה מרבה לדבר בפני תלמידיו אודות החיוב והחשיבות לתיקון המידות שבין אדם לחבירו.

חתנו, הגאון רבי אייזיק שר זצללה"ה ראש ישיבת סלבודקה, סיפר בשיחה בפני תלמידיו כי בהיותו נער צעיר הגיע פעם לישיבתו של הסבא זצ"ל בדיוק בזמן שהסבא מסר שיחה בישיבה. הוא נעמד בצד והאזין לשיחה. הסבא הירבה לדבר על חובת תיקון המידות ואמר: תחילת כל עבודת המידות היא להאיר פנים לכל אחד, וזה היסוד של כל המידות שבין אדם לחבירו. כששמע הגאון ר' אייזיק את דברי הסבא, נכנסו הדברים בליבו והוא החליט כי עליו להידבק בו.

מאותו יום החל ללמוד אצל הסבא ושתה בצמא את שיחותיו והדרכותיו.

דברי הימים

יחיצבו בתחתית ההר (יט, יז)

א"ר אבדימי בר חמא בר חסא מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית, ואמר להם אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם, א"ר אחא בר יעקב מכאן מודעא רבה לאורייתא, אמר רבא אעפ"כ הדור קבלוה בימי אחשורוש, דכתיב קיימו וקבלו היהודים, קיימו מה שקבלו כבה. (שבת דף פ"ח ע"א)

הקשה מין המשגיח הגאון הרב ירוחם ליוואויץ זצללה"ה: הלא המאמר הזה אומר דרשני, דור המדבר שהיו גדולים בהרבה מדורו של מרדכי, שהיו במצב של הארת פנים כל כך גדולה, עד שראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי בנבואתו, וזכו לדרגת 'פנים בפנים', אספקלריה המאירה, אצלם לא היתה קבלת התורה רק באונס, וקבלת התורה בשלמות נשלמה רק בדורו של מרדכי, שהיו קטנים בהרבה מדור המדבר, ועליו נאמר "קיימו וקבלו".

ותירץ: היא הנותנת, כבר נתבאר ענין "נעשה ונשמע", שוהו סוד האדם האמיתי מצד טבע הענינים, כל מהלך הענינים האמיתי הוא דוקא באופן זה של נעשה קודם לנשמע, קבלת התורה מוכרחת היתה להיות בדרך של כפיה, ואשר ע"כ הקב"ה כפה עליהם הר כגיגית, כיוון שאי אפשר לקבל את התורה אם לא בדרך של אונס וכפיה.

דברי רבותינו

זכר ליציאת מצרים

ואת כל היקום הזה העמיד הבורא למשמעתו של האדם, כדברי הכתוב: "תמשילהו במעשי ידיך כל שתה תחת רגליו צונה ואלפים כולם וגם בהמות שדי, צפור שמים ודגי הים עובר ארחות ימים" (תהלים ח). ואכן שנינו כי עוד ביום ברוא ה' את האדם אמר למלאכים: "חכמתו מרובה משלכם" (ילקוט בראשית כג).

וענק אנושי זה לא נשאר עומד במעלת חכמתו, כי אם התעמק בבריאה הנפלאה אשר לפניו, ירד לעמקי תהומות ועלה לרום שמים והכיר מתוכם את מציאותו ואחדותו של ה', כמו שמצינו אצל האבות הקדמונים שהכירו את ה' מתוך התבוננותם בבריאה, וכמו שחז"ל מספרים לגבי אברהם אבינו שהסתכל בעולם והיה אומר: "תאמר שהעולם בלא מנהיג? הציץ עליו הקדוש ברוך הוא ואמר אני הוא בעל העולם" (ב"ר לט, א').

ועדיין לא הסתפק אדם הראשון בהסתכלות כללית זו, אלא חדר לתכונתו של כל יצור ויצור שבבריאה. ויש בזה חכמה עמוקה לאין שיעור. גם אנו רואים לפנינו את כל ברואי העולם, אבל אין לנו מושג מהו סוד מהותם. למשל, אנו רואים שהשמש מאירה, אך אין שום איש יודע בבירור את תכונת השמש, ומה שחוקר אחד אומר היום, בא חוקר שני למחר וסותר את דבריו. הרמב"ם כותב כי כל הכוכבים והגלגלים כולם בעלי נפש ודעה והשכל הם, והם במדריגה נמוכה מן המלאכים (ראה הלכ' יסודי התורה פ"ג ה' ט). ומי יודע מהי תכונתם של צבאות שמים אלה. וכן בכל ברואי הארץ, שהרי יש בכל אחד נפש חיה, ועדיין לא בא האיש שאמר שהוא יודע את כולם ואת נפשם ותכונתם. אבל אדם הראשון כתוב עליו: "ויקרא האדם שמות לכל הבהמה ולעוף השמים ולכל חית השדה" (בראשית ב), כלומר שהוא ירד לעומק תכונת נפשם של כל בהמה, חיה ועוף לאלפי מיניהם, והכיר את מהותם ותכליתם וכיון לכל אחד את השם האמתי הראוי לו, כפי שהכתוב גומר: "וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו", ופירש רש"י: "הוא שמו לעולם". והרי יש בזה חכמה נפלאה ועמוקה שהיא למעלה מכל מושגינו.

וכאן נתגלה שחכמתו מרובה משל מלאכי השרת. חז"ל אומרים ש"הקדוש ברוך הוא הביא לפניו את הבהמה ואת החיה ואת העוף ואמר להם: זה מה שמו? ולא היו יודעים; העבירם לפני אדם, אמר לו זה מה שמו? אמר: זה שור, זה חמור, זה סוס וזה גמל" (בר"ר יז). הרי כמה חכמה עמוקה טבועה בכל יצור, עד שהמלאכים השכלים הנבדלים עם כל השגותיהם העליונות לא היה בכוחם לרדת לסופה ולקבוע את מהותם ושמותיהם. והאדם העמיק עוד חקר בבריאה וברגע קטן עף בשכלו הגדול בכל שבעה הרקיעים וירד גם לעומק תכונתם של המלאכים עצמם שהם שכלים נבדלים, ואעפ"י שראה בהם רק שכל ולא גשם, לא טעה בהם והכיר שהם נבראים והבחין את תכונותיהם

בקידוש יום של שבת כתוב: "זכרון למעשה בראשית כי הוא יום תחילה למקראי קודש זכר ליציאת מצרים". וראה בטור או"ח סי' רע"א שפירש: "שהשבת תחילה למקראי קודש שהם זכר ליציאת מצרים". וכוונתו פשוטה, שהרי שבת קבוע מששת ימי בראשית ואינו זכר ליציאת מצרים, אלא בע"כ שלזכר יציאת מצרים משמשים מקראי הקודש. אבל בשם הרמב"ם מביא הטור: "שהשבת זכר ליציאת מצרים, כי בעבור היות יציאת מצרים מורה על אלו' קדמון, מחדש, חפץ ויכול, ע"כ כתוב בדברות השניות 'זכרת כי עבד היית במצרים וגו' על כן צוץ ה' אלקיך לעשות וגו', שאם יעלה על לבבך ספק על השבת שמורה על החידוש ועל החפץ ועל היכולת, תזכור מה ראו עיניך ביציאת מצרים שהוא לך לראי' לזכור. והנה השבת זכר ליציאת מצרים ויציאת מצרים זכר לשבת כי יזכרנו בו ויאמרו כי ה' מחדש בכל זמן אותות ומופתים ועושה הכל כרצונו כי הוא אשר ברא הכל במעשה בראשית".

והנה לפי מאמרינו הקודמים יובנו דברי הרמב"ם, כי אמנם על ידי האותות והמופתים ביציאת מצרים נתגלה יסוד האמונה במעשה בראשית שהוא הולך ומתחדש בכל רגע ורגע בשביל כל יחיד ויחיד, וא"כ יציאת מצרים היא זכר לשבת, כי היא מוכיחה שהשבת שהוא יום הזכרון לבריאת העולם, אינו זכרון לששת ימי בראשית בלבד כי אם לחידוש מעשה בראשית בכל רגע ורגע ובשביל כל יחיד ויחיד. ולפיכך השבת מהוה גם זכר ליציאת מצרים, כי מאחר שיציאת מצרים גילתה חידוש זה במעשה בראשית, הרי השבת מורה על כך ומהוה זכרון לחידוש זה. ונמצא, איפוא, כדברי הרמב"ם שהשבת זכר ליציאת מצרים ויציאת מצרים זכר לשבת.

ולאחר שבאנו לידי הנחה זו שכל הבריאה הולכת ומתחדשת בכל רגע בשביל כל אדם ואדם, וגם כל אדם הולך ומתחדש בכל רגע, הן בגופו והן בחכמתו ובידיעותיו, הרי שהבריאה מתחדשת בכל רגע בשביל האדם המחודש. וכוונת הבורא בזה היא שהאדם לא יעמוד במקום אחד ויתחדש כמו שהיה, אלא שבהתחדשותו ילך ויעלה וייהפך לאדם חדש, לאדם עילאי יותר, ויחד עם התחדשותו והתעלותו, הוא יעלה אתו את כל הבריאה שגם היא לא תתחדש כמו שהיתה אלא תתחדש ותתעלה כראוי לגבי האדם המחודש, וחוזר חלילה. ונמצא שהאדם ילך ויתעלה לעולם ללא סוף וללא שיעור, באשר הוא צלם אלקים ושרשו ממקור הנצח שהוא למעלה מכל מושגי שיעור ומדה.

ואמנם כן שנינו לגבי אדם הראשון.

יכולים אנו לשער מה היתה גדולתו של אדם הראשון מיד בתחילת יצירתו. שכן ראוי היה שה' ברא בשבילו לבד, עולם גדול כזה עם רבוא רבבות יצורים קטנים וגדולים, דוממים, צומחים ובעלי חיים, כל צבאות השמים אשר לא יספרו מרוב.

וזהו מה שאמר ר' יהודה אמר רב: "אדם הראשון מין היה שנאמר 'ויקרא ה' אלקים אל האדם ויאמר לו איכה' - אן נוטה לבך" (שם לח), ולכאורה דבריהם תמוהים מאד, כי היתכן לומר על אדם הראשון, שהגיע כאמור להכרה ולהשגה עליונה כזו בה, שהיה מין (ראה פי' ר' חננאל שם שעמד על כך). ועוד הרי אמרו חז"ל שאברהם אבינו נתאוה להיקבר במערת המכפילה במקום שנקבר אדם הראשון (ראה פרקי דר"א פ' לו ועוד), ואם היה מין ח"ו, הרי אין קוברים צדיק אצל רשע (ראה סנהדרין מז), ולמה נתאוה אברהם לכך?

אולם לפי דברינו אין כל סתירה בדבר, כי אמנם גדולה מאד היתה מדריגתו של אדם הראשון בהכרתו ובהשגותיו בה, למעלה מכל מושגינו ולמעלה מכל השגת המלאכים, אבל הרי, כאמור, אמר רב יהודה אמר רב שאדם הראשון נצטוו להמשיך להתעמק ולהתעלות עוד בהכרתו ובהשגותיו שה' הוא אלקים ולא יחשב כאילו ממיר אותו באחר, ומכיון שחלה הפסקה או האטה בהתעלותו בהתאם להתגלות זו שבציווי ה' עליו, ראו בו לדברי ר' יהודה בשם רב כאילו נפגמה במדת - מה הכרתו וכינוהו בשם מין.

ואין ניגוד איפוא בין מאמר זה למאמר אחר של חז"ל כי "אדם הראשון חסיד גדול היה" (עירובין יח), כי אלו ואלו דברי אלקים חיים, אכן חסיד גדול היה אדם הראשון בממדים כאלה שעולים על כל מושגינו ותיאורינו, אבל יחד עם זה מכיון שלא המשיך להתעלות בהשגותיו בהתאם לציווי ולמדריגתו, כאמור, דורשים חז"ל שמין היה.

כאמור, נתגלה לפנינו היסוד הזה שכל הבריאה הולכת ומתחדשת בכל רגע בשביל כל אדם - על ידי האותות והמופתים שביציאת מצרים, ומשם אנו למדים שהאדם אשר הבריאה מתחדשת בשבילו בכל רגע, גם הוא מתחדש בכל רגע. ולאור התחדשות זו באה הדברה הראשונה "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים", שילכו ויתעלו יותר ויותר לפי התגלות זו בהכרה ובהשגה בה'. אין להסתפק עוד בהתגלות מעשי בראשית ובציווי של ה' כבורא שמים וארץ שנצטוו אדם הראשון, כי ביציאת מצרים ובציווי "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים" הופיע ה' בהתגלות חדשה למעלה מכל ההשגות הקודמות, ומאז יש להמשיך ללא סוף בהתעלות בממדים אחרים ובמושגים עליונים אחרים. וכשם שלגבי אדם הראשון, כשלא המשיך להתעלות בהשגותיו לפי מצות ה' עליו כבורא שמים וארץ, נמצאה פגם בהכרתו, כן לגבינו לאחר התגלות ה' ביציאת מצרים, אם לא נמשיך להתעלות בהכרתנו ובהשגותינו לפי הדברה "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים", יהיה זה פגם ביסודות אמונתנו, כי כאמור, גילתה לנו הדברה "אנכי" השגה אחרת בה' והכרה חדשה.

(אור הצפון חלק ב)

וכוחותיהם למשך אלפי שנות קיומם ונתן גם להם שמות. ובזה נתגלה המרחק הרב שבין האדם למלאכים, כי בזמן שהוא הכיר בהם שאינם אלא נבראים, הם לא הכירו בו שהוא מורכב מחמרים ארציים, מעפר מן האדמה, וחשבוהו לבורא העולם ורצו לומר לפניו שירה, עד שהקב"ה היה צריך להפיל תרדימה על האדם כדי לגלות להם את טעותם (בר"ר ח, י). ולעומת זה, לא טעה האדם כלל בעצמו, וכשאמר לו הקדוש ברוך הוא: "ואתה מה שמך? אמר לו, אני נאה להיקרא אדם שנבראתי מן האדמה" (שם יז). אדם הכיר את חלק הגשם המוטבע בקרבו שבא מן העולמות התחתונים, ועם כל עליונותו - מקורו מחומר מן האדמה (ראה המאמר "כוחות הירידה והעליה באדם" ב"אור הצפון" ח"א עמ' לג).

ועוד התעלה אדם הראשון, ובשעה שהקב"ה שאל אותו: "ואני מה שמי? אמר לו: לך נאה להקראות ה' שאתה אדון לכל בריותיך. אמר הקדוש ברוך הוא: אני ה' הוא שמי שקרא לי אדם הראשון" (שם). השיג אדם לא רק את ברואי העולם העליונים והתחתונים ולא רק את מציאות עצמו, כי אם הכיר גם את בורא העולם והבין שהוא למעלה מכל מושגי בני האדם ואי אפשר לכנותו בשום שם אלא שהכל בטל לעומתו והוא האדון והשליט בכל. וה' הסכים על ידו שהוא כיון אל האמת וזה שמו לעולם.

והנה כאן מתעוררת תמיהה גדולה. הכתוב אומר: "ויצו ה' אלקים על האדם" (בראשית ב, טז), ודורשים מכאן חז"ל על המצוות שנצטוו אדם הראשון. "אמר ר' יהודה אמר רב: אלקים אני - לא תקללני; אלקים אני - לא תמירני; אלקים אני - יהא מוראי עליכם" (סנהדרין נו ב). והרי תמוה מאד. לאחר שאדם הגיע, כאמור, למעלות וההשגות העליונות ביותר עד שהמלאכים חשבוהו לבורא, והוא בא לידי הכרה בה' שהוא האדון לכל בריותיו ואין זולתו ומתוך הכרה זו קבע לו שם שהוא בעצמו כביכול הסכים על ידו, איזה מקום יש לצוות עליו: "אלקים אני" ושלא ימיר אותו באחר.

אולם לפי דברינו בראשית מאמרנו, שכל אדם מתחדש בכל רגע ביחד עם חידוש כל מעשה בראשית, וכוונת הקדוש ברוך הוא בזה הוא שעם התחדשותו ילך ויתעלה בכל רגע, מובנים הדברים, כי עם כל השגותיו העליונות של אדם הראשון, אין לו להישאר באותה המדריגה ועליו להוסיף השגות על גבי השגות ללא הרף וללא קץ. ועוד הוסיף לו הקדוש ברוך הוא בציווי: "אלקים אני" - התגלות חדשה בחובתו להתעמק בהכרתו ולהתעלות בהשגותיו ללא סוף שה' הוא האלקים, ואם לא ימשיך להתעמק ולהתעלות לפי ציווי זה בהתאם למדריגתו, הריהו מחסיר בהכרתו ובהשגותיו באלקים וכאילו ממיר אותו באחר.

Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15 PM

The Daily Ride in the Time Machine

Harav Hagoon Peretz Tarshish shlita

Imagine if you had the ability to go back in time and experience the giving of the Torah many, many years ago. This is not simply an exercise in imagination; it's a halachic requirement. The Gemara (Berachos 22) teaches that Torah learning requires kedushah, and must be done באימה ברתת ובזיע. How do we know this? Because the Torah tells us, וְהוֹדַעְתֶּם לְבִנְיָדָה וְלְבִנְיָהּ יוֹם אֲשֶׁר - אֶלְקִיךָ בְּחֵרֶב עֲמַדְתָּ לְפָנָי ה' אֶלְקִיךָ בְּחֵרֶב, and Chazal infer that just as the Torah was given amid fear and trembling, we have to learn Torah today in that manner as well, as though we're standing at Har Sinai.

When the Torah tells us to give over to our children what happened at Har Sinai, this is just not as a remembrance, for the sake of history. The Torah is a Toras chaim, and the way it is supposed to be learned is with fear and trembling. The fright that one should have when learning Torah is real, and should grip the person's very body.

This halachah is not directly only at a pashuteh Yid; it's for everyone.

The Gemara (Yoma 4) records a machlokes regarding the purpose of the cloud that covered Har Sinai when Moshe Rabbeinu ascended to receive the Torah after the Aseres Hadibros were given. R' Nassan said: לא בא הכתוב אלא למרק, the purpose was to remove the food and drink from his intestines. We can wonder what Moshe had eaten before the giving of the Torah that needed to be purged from him; he was eating the manna and drinking miraculous water from the be'er. Yet he still needed to be purified before ascending to Shamayim.

Now listen to the second opinion, that of R' Masya ben Charash: לא בא הכתוב אלא לאיים עליו, the purpose was to make him scared. Moshe Rabbeinu was going up to receive the Luchos from Hakadosh Baruch Hu and see the Torah in its entirety, but in order to receive the Torah, he needed some preparation. What was that preparation? The cloud covered Har Sinai, to frighten him כדי שתהא תורה ניתנת באימה ברתת - ובזיע.

We see, then, that even someone on the level of Moshe Rabbeinu - who was zocheh to lead Klal Yisrael out of Mitzrayim and perform Krias Yam Suf, and acted as the go-between, as it were, between the Eibishter and Klal Yisrael for the Aseres Hadibros - could not ascend Har Sinai without the preparation of באימה ברתת ובזיע.

Two Sides of a Treaty

We are all familiar with the gevaldigehe tefillah of בריך שמיה, which we recite when the sefer Torah is removed from the aron kodesh. The source of the words of this tefillah is the Zohar, and it is worth reading some of the words of the Zohar that precede this passage:

כד סליק ס"ת לתמן כדן בעאן כל עמא לסדרא גרמייהו לתתא באימתא בדחילו ברתת בזיע ולכוונא לבייהו כמה דהשתא קיימין על טורא דסיני לקבלא אורייתא ויהון צייתין וירכוון אודנייהו, ולית רשו לעמא למפתח פומיהון אפילו במילי דאורייתא וכל שכן במלה אחרא.

When the sefer Torah is being brought to its place, you have to prepare yourself, by putting yourself in a mode of fear and trepidation, and

Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15 PM

you have to be mechaven that you're standing at Har Sinai right now to receive the Torah. Your ears have to be completely given over to hear the Torah, and you are not allowed to open your mouth to speak even words of Torah, and certainly not other words.

So the point of *וְהוֹדַעְתֶּם לְבַנְיָהּ* is not only that we should remember what happened at Har Sinai, but mainly that we should relive it. And reliving it is not simply an exercise in make believe, but truly reexperiencing Maamad Har Sinai.

The Pachad Yitzchak notes that the Luchos are called Luchos Habris, and wonders what kind of treaty this implies. A treaty is, by definition, two-sided, with each of the parties making a commitment to the other. What were the respective obligations of the two sides here?

He explains that on Klal Yisrael's end, the bris was that we would transmit to our children the way Hakadosh Baruch Hu gave us the Torah - *וְהוֹדַעְתֶּם לְבַנְיָהּ*. This involves not merely relating what happened, but actually living it, and feeling as though we are now standing in front of Har Sinai. On the Ribbono Shel Olam's end, His commitment was: *וְאָנֹכִי זֹאת בְּרִיתִי אִתְּכֶם אָמַר ה'* *רוּחִי אֲשֶׁר עָלְיָהּ וּדְבָרֵי אֲשֶׁר שָׁמַתִּי בְּפִיךָ לֹא יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי רוּחִי אֲשֶׁר עָלְיָהּ וּדְבָרֵי אֲשֶׁר שָׁמַתִּי בְּפִיךָ לֹא יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי - יִרְעָדָךְ* the spirit that I gave you at Har Sinai will live on in our descendants, and never stop.

This is truly unbelievable. On our end, we are supposed to learn Torah as though we're still at Har Sinai; when we hear Krias HaTorah in shul, we can't even speak divrei Torah, but we have to remain quiet and listen as though we are now receiving the Torah. If we do that, learning the Torah Har Sinai'dik, as though we're standing in from of Hashem, then He promises to continue the giving of the Torah forever.

In Present Tense

The Vilna Gaon sees this idea reflected in the berachah of *אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ*. We give thanks to Hakadosh Baruch Hu for having chosen us, in the past tense, but then the berachah finishes in the present tense: *נוֹתַן הַתּוֹרָה*. That's because Hakadosh Baruch continues the giving of the Torah forever, provided we see ourselves as standing by Har Sinai.

This requirement applies to everyone. Whether you're a yungerman, a yeshiva bachur, or working to support your family and raise your children in the path of Torah and mitzvos, the tzurah of how we are supposed to learn Torah is the same. Torah is serious; it has to be learned *בְּאִימָה בְּרַתָּת וּבְזִיעַ* to Torah, and to the sweetness of Torah, we need to make the proper preparation. If Moshe Rabbeinu needed to be frightened before he received the Torah, then certainly we have to instill awe in ourselves before entering a beis midrash. There's no place for idle chatter in a shul or beis midrash, and beyond the issur of sichas chullin, we need to be in the correct mindset: We're zocheh now to hear dvar Hashem!

This takes us back, in a time machine, to Har Sinai, and with that we will be zocheh to this unbelievable gift of the Torah Hakedoshah.